

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 40.—
za en mesec . . . 3.50
za Nemčijo celoletno . . . 45.—
za ostalo inozemstvo . . . 50.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . . . K 36.—
za en mesec . . . 3.—
V spravi prejema mesečno . . . 2.50

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 8.—
za Nemčijo celoletno . . . 10.—
za ostalo inozemstvo . . . 13.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 50 v
za dva in večkrat . . . 45
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:

Enostolpna petstvarsta K 1.—
Izhaja vsak dan izvenoma ne delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vrniti red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 25.511, besn.-here. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Napoleonov sistem.

Pod tem naslovom je prinesla dunajska nemško pisana revija za politiko, narodno gospodarstvo in leposlovje »Der Friede« v svoji zadnji številki z dne 26. aprila zelo zanimiv in vrlo poljuden članek, s katerim se nam zdi potrebno seznaniti tudi slovensko javnost. Članek pravi:

»Bojni grom vzbuja spomine na korziškega imperatorja. Silna poplava napoleonske literature še vedno narašča in ravno v Nemčiji je za nekdanjega nasilnika še danes toliko literarno produktivnega občudovanja, kakor ga je deležnih le malo narodnih junakov. Pri tem pa je pri presojevanju cesarja opaziti znamenit preobrat. Če sta ga še Sybel in Treitschke slikala kot od častihlepa blaznega osvajačca sveta, ter tudi še Fournier zastopa podobno naziranje, se kaže sedaj jasno stremiljenje, Napoleona oprati. Če naj verjamemo gotovim novejšim zgodovinarjem, je Napoleona prisilila na to pot le trdovratnost in spletarije njegovega nespravljivega sovražnika — Anglije. Sam je večkrat trdil podobno ter vedno dolžil Anglijo, češ, da ga preganja iz trgovske zavisti, povzroča vojno, da dela dobre kupčije ter vodi sebično politiko lastnih koristi pod pretvezo, da brani evropsko ravnotežje. V številnih izjavah pravi Napoleon, da je njegov najvišji smoter, priboriti »svobodo morja«; ter se je sam slavil kot osvoboditelja sveta izpod angleškega jarma.

Seveda zadeva ta teorija o miroljubnem Napoleonu na precejšnje ovire. V svojih zaupnih govorih manj kaže čisto drugo lice. Večkrat je povdarjal, da potrebuje vojno, da utrdi svoje gospodarstvo. Nešteto krat se je že označal za naslednika Karlu Velikemu in Aleksandru ter javno izpovedaval svoje najdrzneje načrte. Bavarskemu generalu Wredeju, ki je leta 1811. porabil nekoč priliko, da govori o miru, je dejal s trdoto v povdarčku in obrazu: »Se 3 leta in jaz sem gospodar vesoljstva.« Napoleonov brat Lucijan pravi v svojih spominih: »Ne spadam med tiste, ki menijo, da se je moj brat le enkrat vojskoval proti svoji volji. V tem oziru sem dovoli, natančno poučen, kaj je mislil v srcu in posebno v času, o katerem govorim (1802). Bila je ena misel, mnogo bolj častihlepa kot patrijotična, ki mu je ustvarjala vojno za osebnó potrebo.« — Slednjič je Napoleon sam po svojem povratku z Elbe skušal Francoze pridobiti za se z javno izpovedbo svoje krivde ter slovesno obljubo, da bo odslej opustil vse osvajačevalne načrte. Niti z besedico ne omenja svojih prej tolikokrat ponavljanih

trditve, češ, da so ga k agresivnosti silile druge države s svojimi sovražnimi načrti ter politiko okrožanja. Tega bi mu na Francoskem nihče ne bil verjel. Še le današnjim nemškim historikom se zopet zdi umestno znanstveno braniti to tendenčno laž velikega nasilnega ženja.

Danes večkrat govorimo o krivdi tega ali onega naroda na vojni ter se radi poslužujemo lahko metode in opozarjamo, da je nemogoče, da bi tako miroljuben in visoko civiliziran narod kakor je naš hotel tako strašno vojsko. Javno mnenje napoleonskega časa je razmerje militarizma do ljudske volje bolje umevalo. Ko so zavezniki marširali v Francijo, da vržejo Napoleona, so izrecno oznanjali, da se ne bore proti francoskemu narodu, marveč le proti nasilniku. Zasedovali so tedaj podobno taktiko, ki jo sedaj pripisujemo Wiisonu, ločiti namreč ljudstvo in vladarje. Toda ne glede na to je jasno silno tragično dejstvo in podprto z neštevilnimi dokazi: Francosko ljudstvo je bilo miroljubno od Napoleonovega početka do njegovega konca in ravno to iskreno željo po miru je porabil imperator za svojo nasilno politiko. Z nepopisno spretnostjo se je znal kazati francoskemu ljudstvu kot prinašalec miru ter ga je z upanjem na mir gonil vedno globlje v morje krvi, ki je je zahtevala njegova osvajačevalna blaznost. Fournier je v svoji izvrstni knjigi o Napoleonu podal za to obilico dokazov. Po pravici pravi: »Nič ne more biti bolj ginljivega ko ta narod, tako poln navdušenja za plemenita človeška blagrá, kako že po malo letih prihaja do očitega nasprotja vsake humanosti, po miru hrepeneč, a obsojen v desetletja trajajočo, žrtev polno vojno.« Ta up je Napoleonu služil kot lestva do moči in vedno je znal Francoze varati, češ, da so to zadnje žrtve, ki jih zahteva, da doseže časten mir. Zato pa je Napoleon iz početka vedno prvi ponujal mir ter dostikrat pokazal celo zmernost. Tako si je znal pridobiti zaupanje ljudstva, okrepiti svojo moč, dokler ni prišel ugodni trenutek, da nadaljuje svojo osvajačevalno pot. Čim bolj je naraščala njegova moč, tem manj so bile seveda odkritosrčne njegove mirovne ponudbe. Vedno bolj postajajo le taktična sredstva. Napram premaganim se zna kazati še vedno zmernost, pušča jim njihovo eksistenco, toda le zato, da jih spravi pod se kot svoje vazale brez lastne volje. Tako obeta v miru v Lüneville, da bo spoštoval popolno neodvisnost in pravico samoodločbe Italije, Holandske in Švice ter da bo vzel svoje čete iz Holandske. Toda ni mu prišlo na um, držati to obljubo. Meni nič, tebi nič je te dežele priklopil Franciji. Kmalu je ta sistem vprabljal tudi pri večjem delu drugih evrop-

skih dežela. Francijo je obdal s širokim obročem obmejnih držav, ki so bile neposredno politično odvisne od Napoleona, čeprav je večkrat vazalom dajal prednost pred navadno aneksijsko ali personalno unijo. Ljudstva ali sploh ni vprašal ali pa se je skliceval na glasovanja pod vplivom francoskih bajonetov ali na izjave popolnoma odvisnih korporacij — kot izraz ljudske volje. Tako je počasi prišla večina evropskih držav v Napoleonovo odvisnost, dajati so mu morale brez ugovora svoje čete in pripomočke na razpolago, da je lažje širil svoj osvajačevalni sistem. Nihče pred njim ni porabljal vojne za tako sistematično izrabljanje in ropanje.

Napoleon pa je ljubil še drugo vrsto mirovnih ponudb. Večkrat je ponavljal svojo miroljubnost, čeprav je natančno vedel, da pod pogoji, ki jih je nazival časten mir, ni mogoče doseči konca vojne. Edini smoter je bil, svetu pokazati, kako miroljuben da je, da pa njegovi sovražniki točejo sprejeti ponujene jim demise. To taktiko je Napoleon najbolj rabil proti Angliji. Kajti angleški državniki so hoteli skleniti le tak mir, ki ne bi uničil evropskega ravnotežja. Zahtevali so pred vsem, naj Napoleon zapusti Holandsko ter zopet vrne podjarmljenim deželam resnično neodvisnost. Tega pa Napoleon ni hotel priznati. Odtod njegove silne obtožbe angleške politike, ki je stremila za evropskim ravnotežjem, na mesto katere je on hotel postaviti francosko hegemonijo, olepšano jo nazivajoč vodstvo zveze evropskih narodov.

Napoleon sam je večkrat povdarjal, kaj trdovratni odpor Anglije pomeni za svet. Že začetkom boja leta 1796. je pisal svojemu bratu: »Če vse svoje delovanje osredotočimo na morskó stran in uničimo Anglijo, pa bo Evropa ležala pod našimi nogami.« In eno leto pozneje, neposredno po miru z Avstrijo je isti stavek pisal Talleyrandu. Ko je pozneje delal orjaške priprave, da izkrcá v Angliji armado, je baje dejal: »Le šest ur gospodarji kanala in mi smo gospodarji sveta.« Na angleškem odporu je slednjič izkrcaval Napoleon, kakor jasno kažejo boji v Španiji.

Ta sistem pa se je v notranjosti naslanjal na strašen despotizem, ki je brezobzirno trebil vse sledove političnih pravic. Napoleon sam je govoril o idejah svobode, ljudske suverenosti in ljudskega zastopstva z nebrutalnejšim zaničevanjem. V zadnji uri seveda je hotel francosko ljudstvo še enkrat vzbuditi k najskrajnejšim žrtvam, podelivši ustavo in nazivajoč se moža revolucije ter proglašujoč geslo: »Mir in svoboda.« Toda na Sv. Heleni je priznal: če bi bil ostal zmagovalec, da bi bil ustavo takoj zopet odstranil. Mesto

svobode pa je nudil ljudstvu materialne blaginje, v kolikor je to dopuščala vojna. Organizacija je bila njegova moč in na polju uprave je iskati tudi Napoleonovih zaslug ki so preslepili in še danes slepe toliko njegovih občudovalcev. Domneva, da dobra uprava more nadomeščati politično svobodo ter da je najvišji kulturni smoter organizacija, ta domneva je celo danes še zelo močna. Njemu ni bil človek nikdar nič drugega kot sredstvo za državo — in država je bila seveda on, imperator, cesar. Na neko vprašanje je odgovoril Metternichu: »Vi niste vojak in ne veste, kaj se godi v vojakovi duši. V vojaškem taborišču sem zrasel in mož kakor jaz se vražje malo meni za življenje enega milijona ljudi.«

Pri vsem cinizmu pa je Napoleon rad videl, da so njegova despotična dejanja odvisni časniki in učenjaki slavili kot svobodoljubna ter jih olepševali. Ko je vpeljal najstrožjo cenzuro, je to storil, kakor je razglasil, da zavaruje svobodo tiska. Tako je dejal na Sv. Heleni, da morajo vladarji, čim manj svobode hočejo dati, toliko več o njej govoriti; kajti železna palica, s katero je treba vladati ljudem, mora biti pozlačena. —

»Der Friede« je tedenska revija, ki se poleg drugega peča tudi z aktualnimi notranje in zunanje političnimi problemi naše države. Ne bi mogli sicer podpisati vsakega članka in vsake ondi izražene misli — saj so sotrudniki sami Nemci, ki jim je naše pojmovanje vsled tega precej tuje, vendar pa je ta revija zanimiv pojav — v nemški javnosti. Morda se bomo z njo še pečali.

Ukrajinski dogodki.

Berlin, 6. maja. (Kor. ur.) Glavni odsek državnega zbora je nadaljeval danes razpravo o dogodkih v Ukrajini. Baron von dem Busche je poročal o novem kurzu v Ukrajini. Gre za delovno ministrstvo, kateremu pripadajo deloljubni moztje. Vsi se drže temeljnih hetmanovih misli: Ohrani naj se in okrepi narodna samostojnost Ukrajine v najtesnejšem stiku z osrednjimi velesilami, posebno z Nemčijo, in izključijo naj se velikoruska in poljska stremiljenja. V kabinetu ni nobenega Poljaka, vstop članov drugih strank je bil nemogoč radi njih nesmiselnih zahtev, a ostanejo jim odprta še vedno mesta zacasnó zasedenih ministrstev, če izjavijo, da hočejo sodelovati. — Poslanec Haas je kritikal politiko generalov v Ukrajini. — Stresemann je grajal, ker so zapirali člane vla-

LISTEK.

40

Nevidni človek.

Angleški spisal H. G. Wells. — Prevel I. M. (Dalje.)

»Za Boga, Kemp, ljudje tvoje narave ne vedo, kaj je togota!... Če človek dela leta in leta, ustvarja in zida načrte, potem pa dobi kakega nerodnega, trapastega bedaka, ki ti vse prekrizal!... Vsako mogoče bedasto bitje, ki je bilo kdaj ustvarjeno, je bilo poslano zoper mene... Ako mi pojde še tako naprej, zdijam — da se bodo gibali.«

»Tako kakor je, pa so mi naredili vse skupaj tisočkrat težje.«

XXIV.

Načrt, ki se je izjalovil.

»Kaj pa,« je rekel Kemp ozirši se po strani skozi okno, »nama je zdaj storiti?« Približal se je svojemu gostu, da ne bi mogel iznenada zapaziti tri možake, ki so neznosno počasno, tako se je Kempu do-devalo, prihajali po cesti na griču navkreber.

»Kaj si nameraval, ko si se obrnil proti Portu Burdocku? Ali si imel kakšen načrt?«

»Hotel sem zapustiti te kraje. Odkar pa sem našel tebe, sem ta načrt izpremenil. Menil sem, da bi bilo najpametnejše, da bi se zdaj, ko je vroče in nevidnost mogoča, obrnil proti jugu. Tem bolj, ker je moja skrivnost poznana ter bi vsakdo prežal na maskiranega in zavitega človeka. Od tukaj vozijo parniki na Francosko. Moja misel je bila priti na enega in poskusiti vožnjo. Odtod bi mogel po železnici na Špansko ali v Alžir. Težavno ne bi bilo. Tam bi mogel biti človek vedno neviden in vendar živeti. Pa delati marsikaj. Tistega trapa sem uporabljal kot svojo denarnico in nosača svoje prtljage, dokler se ne bi odločil, kako bi si dal poslati svoje knjige in druge stvari.«

»To je jasno.«

»In ta umazani lopov me je moral poskusiti oropati! Skril mi je knjige, Kemp. Moje knjige je skrill!«

»Ako bi ga mogel dobiti v roke!...«

»Najboljše bi bilo, dobiti najprej knjige od njega.«

»Toda, kje pa je zdaj? Ali veš?«

»Na policijski postaji je, zaprt na svojo lastno prošnjo v najmočnejši celici.«

»Falot!« je dejal nevidni človek.

»Ta okolnost ti malo ovira načrte.«

»Tiste knjige morava dobiti; te knjige so bistvene važnosti.«

»To se ve, da,« je rekel Kemp vzne-

mirjeno poslušajoč, ako ne bi slišal zunaj korakov. »Na vsak način moramo dobiti tiste knjige. Vendar to ne bo tako težko, ako ne ve, da so za te.«

»Ne ve,« je rekel nevidni človek in se zamislil.

Kemp je skušal dobiti kako misel, da bi ga nagnil nadalje govoriti, pa nevidni človek je pričel samosebi.

»To, da sem naletel na tvojo hišo, Kemp,« je rekel, »izpremeni vse moje načrte. Kajti človek si, ki more razumeti. Vzlic vsemu, kar se je prigodilo, vkljub temu, da je moja skrivnost znana, vkljub izgubi mojih knjig in vzlic vsemu, kar sem pretrpel, preostanejo vseeno še velike možnosti, ogromne možnosti —

»Pa nisi nikomur povedal, da sem tukaj, kaj?« je vprašal iznenada.

Kemp se je obotavljal. »To se razume,« je rekel.

»Nikomur ne?« je silil Griffin.

»Niti živi duši.«

»Oj! Potem — — Nevidni človek je vstal, uprl roke v boke in začel hoditi po sobi sempatje.

»Storil sem pogrešek, Kemp, velikanski pogrešek s tem, da sem vse to izvršil sam. Trošil sem moč, čas, prilžnosti. Sam; čudovito je, kako malo more človek narediti sam! Malo ropati, malo udarjati, pa je konec.«

»Kar potrebujem, Kemp, je pomočnik in skrivališče, kraj, kjer morem v miru in nemoten spati, jesti in počivati. Imeti moram zaveznika. S pomočjo zaveznika, pa s hrano in počitkom je mogoče doseči tisočero reči.«

»Dozda sem ravnal po nejasnih načrtih. Vzpodvati moramo vse, kar nevidnost pomeni, vse, kar ne pomeni. Ona pomeni malo in obeta malo koristi za prišluskovanje in podobno — človek dela šum. Malo je pomaga — malo pomaga pri hišnih vlomih in podobnem. Ako me enkrat primejo, me lahko zapro. Na drugi strani pa me je kaj težko ujeti. Ta nevidnost je pravzaprav dobra le v dveh slučajih. Koristna je pri odhajanju, umikanju, in je koristna pri približevanju. Zbog tega je posebno koristna pri ubijanju. Jaz grem lahko okoli in okoli človeka, najsi ima kakoršnokoli orožje, izberem svoje stališče, udarim, kakor mi je všeč, imam za norca, kogar mi je drago, pobegnem, kakor se mi zljubi.«

Kemp si je pogladil brke. Ali je bilo to spodaj gibanje?

»In ubijanje je, kar morava izvrševati, Kemp.«

»Ubijati morava,« je ponavljal Kemp. »Poslušam tvoj načrt, Griffin, vendar vedi, da ti ne pritrjujem. Zakaj pa ubijati?«

(Dalje.)

de. — Baron pl. Gamp je želel, naj se ne sklenu pogodba z Rumunijo tako prenaplajeno, kakor se je sklenila pogodba z Ukrajino. Opozarjal je, naj se spoštuje pravica samoodločevanja Ukrajincev.

Dunaj, 6. maja. Zastopnik socialističnih federalistov Jefremov je izjavil v Kijevu generalu Grönerju, da je voljna njegova stranka vstopiti v vlado.

Dunaj, 6. maja. Iz Kijeva: Zmerno časopisje, kakor tudi ruska in poljska glasila večinoma soglašajo z novo vlado, a najskrajnejša levica napada besno tako hetmana Skoropadskega, kakor tudi novo vlado. Glasilo socialističnih demokratov napoveduje propad Ukrajine, češ, da gre veleposestnikom in plemstvu le za združeno veliko rusko državo. Socialno revolucionarno glasilo poziva vsu ukrajinsko in rusko demokracijo na boj proti hetmanu in veleposeststvu in zahteva, naj se združi Ukrajina z rusko demokratično republiko.

Pismo iz Zagreba.

Zagreb je slavil dva spominska dneva, ne da bi se prigodili kakšni prijetljaji, dasi je policija ukrenila obsežne izživajoče odredbe. S proslavo obletnice Zriniskega in Frankopana je Zagreb manifestiral krepko narodno zavest, ki se je sijajno izkazala v globokem umevanju stvari kakor tudi v dostojanstvu, s katerim se je slavnost izvršila. Zunanja oblika proslave je bila taka, da je imponirala in lahko rečemo — razočarala tiste elemente, ki so se te dni nečesa nadljali in ki so že vnaprej pošiljali vesti iz Hrvatske nadajoč se pač, da jih dogodki ne bodo desavuirali. To se je takoj razumelo. 1. maja se je pa slavil dan, ki pomeni boj, življenje, svobodo. Misel svobode malih narodov proti izkoriščanju po velikih se je manifestirala na ravnotako dostojen način. Letošnja proslava 1. maja je bila značilnejša in važnejša nego kdajkoli, ker je to bila toplot manifestacija celega naroda za pravico do samostojnega življenja. Bila je to sijajna, enodušna, naravnost veličastna manifestacija proletariata in meščanstva za svobodo in zedinjenje Hrvatov, Slovencev in Srbov.

V tem ko je probujeni narod slavil ta dva spominska dneva, so se oddaljili edino-le frankovci in koalicijski. Poslednji je bilo vse to po vsej priliki najneprijetnejše, kar najbolje dokazuje slučaj v Varaždinu. Tamkajšnji župan, podpredsednik sabora in prvak koalicijske dr. Magdić je dal s silo smeti črne zastave, katere je bilo izobelelo meščanstvo v znamenje tuje in žalosti za narodnimi mučeniki. In to je bivši radikalec, sedaj po svojem delu madžaron. Tak je Magdić v dejanju, a zasebno pa pisari odličnejšim opozicijskim osebnostim pisma, v katerih prosi, naj ga ne napadajo in obljublja, da bo v prvih vrstah vojske za svobodo naroda. S svojim gornjim činom je najbolje pokazal, koliko drži na svojo besedo.

Na drugi strani je pa vlada nastopila z ostrimi odredbami in razpustila trgovsko akademijo — vse samo zato, ker srednješolska mladina na dan Zriniskega in Frankopana ni šla v šolo. Dijaki gori omenjenega zavoda so — ko so videli, da se v drugih zavodih vrši pouk — udrli v posamezne šolske poslopja in pozvali tovariše, naj za ta dan pustijo pouk. Dosedaj so se podobni prijetljaji že večkrat prigodili in je čudno, da je vlada ravno toplot čutila potrebo, da postopa. Vsekakor treba v mladini ohraniti disciplino, toda tako stroge odredbe, da se mladina po razpustu šole izroči surovi sili redarstva, se morajo ostro obsojiti, a to tembolj, ker se je prav ta mladina že pokesala in prosila, da se ji prestopke odpusti. Pa naša vlada ne razume mladostnega zanosa, marveč s svojim naravnost drakonskim korakom dela iz enega zla drugo, hujše. No, jasno, da se je toplot poseglo po ostrejših odredbah iz strahu pred Madžari. Saj smejo danes Madžari paševati po svoji mili volji; koalicijska vsako njihovo nasilje mirno trpi.

Značilen je tudi naslednji slučaj: Na zahtevo Madžarov je bil iz Osjeka premeščen v Debrečin finančni tajnik dr. Božidar Kocijan, ker se je udeležil sprejema pesnika Vojnovića, ko je prišel v Osjek. To je karakterističen slučaj, ki ilustrira položaj zavednih hrvatskih uradnikov. Ta slučaj je prišel v javnost, ker gre za višjega uradnika, a koliko je slučajev, ki ostanejo prikriti, da bi iz hudega ne postalo slabše.

Pri nas je vse strožje, nego pri bratih Madžarih. V vsem se vidi dvojna mera. Tako je bil v zagrebških kinah zaplenjen film »Francoska mati«, v katerem igra glavno vlogo Sara Bernhard. Pri nas so ta film zaplenili, a v Budimpešti so ga predstavliali 14 dni in peštinski listi so priobčevali o njem članke. Na vse to molčimo.

Kajti pri nas je Madžarom vse dovoljeno. Koalicijski trpi tudi najhujše kršitve postavnih pravic. Tako uprava madžarskih železnic v svojem uradnem listu »A. sr. kir. allamvasutak hivatalos lapja« naravnost nalašča prezira določbe hrvatskega zakona o krajevnih imenih. Za Madžare ta zakon ne obstaja, ker v navedenem uradnem glasilu železniških postaj ne navaja s hrvatskim imenom, marveč v madžarskih

spakeedrankah. Ali koalicijska ravnateljstva madžarskih železnic ne bi mogla opozoriti na to kršenje naših pravic? Težko je, ker nima poguma.

In naj se tudi razvijajo dogodki s silno brzino, naj se tudi vse menja in pričakuje preobrata — koalicijska se še vedno ne more odločiti. Kakor da ne bi uvidevala resnice besedi: kdor ne koraka z narodom, ga bo narod pohodil.

Jugoslovansko gibanje je mlado, a zato tem krepkeje. Zavzelo je velik razmah. Z njim danes vsakdo računa. Načelo popolnega narodnega edinstva Hrvatov, Slovencev in Srbov prodira v vse sloje naroda in proti temu se je danes težko bojevati. Pa naj se koalicijska še toliko upira, pred silo se bo morala umakniti. A naj ne pozabi, da čim kasneje se bo prilagodila tem razmeram, tem slabše bo zanj; kajti dotlej, čim se bo odločila, bo že potlačena.

Bitka na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. maja. Uradno:

Bojni skupini kraljeviča Rupreta in nemškega cesarjeviča: Na flandrijskem bojišču smo izvajali uspešna podjetja. Sovražni delni napad se je izjalovil južno od Locre. Zgodaj jutraj se je bojeval nekaj časa topovski boj med Ypernom in Bailleulom.

Na severnem bregu Lyse, ob prekopu La Bassée in v nekaterih odsekih bojišča na obeh straneh Somme so zvečer pričeli streljati. Poizvedovalne boje in sunke v sovražne črte so izvajali pri Hangardu in jugozahodno od Brimonta.

Bojna skupina vojvoda Alberta: V bojih na predpolju z Američani jugozahodno Blamonta in s Francozi na Hartmannswieslerkopfu smo ujeli ujetnikov.

Z drugih bojišč nič novega.

pl. Ludendorff.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. maja. Uradno:

S topovi trajno živahno delujejo.

Načelnik generalnega štaba.

Lloyd George o vojnem položaju.

London, 4. maja. Lloyd George je izjavil zastopniku Reuterjevega urada, ki ga je vprašal po njegovih vtisih, ko je obiskal armado: Videl sem generale Focha, Petaina, Pershinga, Byng-Rawlinsona in druge visoke častnike. Vsi popolnoma zaupajo v bodočnost. Videl sem tudi veliko polkov, častnikov in vojakov, ki so v zadnjih dveh tednih na bojni črti delali trdo delo; ravno tako so prešinjani zaupanja. Naletel nisem med njimi na nobenega pacifista in pesimista. Če izvzamem nesreče prvih dni, katere vsi pripoznavajo, vsi upajo, da bodo zmagali in zadali sovražniku težke izgube. Generali so rekli, če bo hotel sovražnik pridobivati tal, bo moral za nje plačati visoke obresti. Generali so prepričani, da bodo Nemci kmalu obžalovali, ker so pričeli z ofenzivo; če jo že zdaj ne obžalujejo. O ameriški armadi je rekel Lloyd George: Veliko jih je že tam, še več jih ta mesec pričakujejo. Francozi, ki so jih videli, kako se bore v bitki, izjavljajo, da tvorijo prvovrstni material: srčni so in junaki. Nemci so dosegli, da so pospešili prehod ameriških čet in uresničili enotno vrhovno poveljstvo. Od angleške armade prinašam domov sledeče sporočilo: Ohranite srčnost! Na straži smo!

Ko hiša gori...

Dr. Jos. Srebernjak.

Gorica, 1. maja 1918.

V Slovenski ljudski stranki »so si prilastili odločilni vpliv ljudje, ki so se popolnoma izneverili vodilnim načelom stranke«, ki je bila pod tem imenom znana. »Liberalizem ima najzanesljivejšo oporo v takozvani novi ljudski stranki.«

Te obdolžitve so se dvignile dne 8. aprila 1918 proti S. L. S. na Kranjskem, glede katere je bil izdal prevz. g. ljubljanski knezoškof dr. Ant. B. Jeglič v svoji znani poslanici z dne 24. nov. 1917 duhovnikom naslednje navodilo: »Vsem naročam, da našo S. L. S. vzdržimo, naj ne propade, poskrbimo za novo načelstvo; vsi jej zvesti ostanimo!«

On spada torej k onim činiteljem, ki imajo gotovo »odločilni vpliv« glede cele eksistence S. L. S. — K vodilnim načelom S. L. S. pa spada v prvi vrsti katoliška ideja v vsem svojem obsegu. Tako pridemo v smislu izjave z dne 8. aprila 1918 k sledečemu nujnemu zaključku: Ljubljanski škof in vsi tisti, ki imajo z njim vred odločilni vpliv v S. L. S., so se popolnoma izneverili katoliški ideji. Liberalizem je dobil najzanesljivejšo oporo pri njih in v njih stranki.

To so gorostasnosti, ki se že skoraj istovetijo s preklinjevanjem najpriprostejših verskih resnic. Umevno, da tako preklinjevanje ne zasluži odgovora. Ali je

morda reagiral kdo na preklinjevanje Martina Luterja tedaj, ko je proti stari Cerkvi, za katero se je papež zavzel, ustanavljal svojo in je upravičenost svojega početja dokazoval s tem, da je papeštvo v Rimu ustanovljeno od hudiča? Tako preklinjevanje se obsoja najhujše samo od sebe in spada tja, kamor spada prav vsako preklinjevanje.

Toda druga stran nas še tu zanima, ki je splošno občečloveškega pomena.

Kmečka stranka je propadla, ker se proti odločnemu in vendar čudovito milemu nastopu ljubljanskega knezoškofa ni mogla vzdržati. Pod pretezo upor v S. L. S. so bili skušali kmečko stranko poklicati v življenje. Ni šlo! Pod novo pretezo, da grozi slovenskemu ljudstvu in katoliški cerkvi na Slovenskem kulturni boj, to toliko bolj, ker je — kakor trdijo — liberalizem dobil najzanesljivejšo oporo v S. L. S., h kateri spada vendar tudi ljubljanski knezoškof, organizirajo sedaj Katoliško slovensko zvezo, da »brani najdražjo svetinjo našega naroda: sveto katoliško vero...«

Človek bi v resnici mislil, da je Martin Luter na delu, če bi ne bilo splošno znano, da so svoj nastop hoteli izzvati in da so v ta namen rabili nujno neko pretezo, ki naj hkrati skriva njih prave misli in hkrati tudi legitimira njih počenjanje.

Pretezo so našli v slučajni kooperaciji ljubljanskega knezoškofa z vsemi strankami na Slovenskem za uresničenje mirovniških intencij papeža Benedikta XV. in našega cesarja Karla I., posebno pa pri njegovi kooperaciji za uresničenje majniške deklaracije. Ker on tukaj kooperira s pristaši liberalne struje na Slovenskem, ker tudi S. L. S. kooperira na prav istem polju z vsemi drugimi drugače v verskih načelih nasprotujočimi strankami: zato »še na Slovenskem katoliški Cerkvi bliža kulturni boj«, zato »je liberalizem dobil v S. L. S. najzanesljivejšo oporo«, zato, da, prav zato se v obrambo prave (!) stare (!) katoliške vere ustanavlja Katoliška slovenska zveza proti S. L. S. in proti škofu.

Tako se je najabotnejša potvara postavila kot preteza v boj proti največjim delom krščanske ljubezni do bližnjega! O nesmiselnosti vstanavljanja katoliške stranke proti lastnemu škofu niti ne razmišljajmo! Drugod se nobena stranka, nobeno društvo ne sme privzeti pridevka »katoliški« brez izrecnega privolenja lastnega škofa in le pod pogoji, ki jih on postavi! Naravno; saj je škof odgovoren za vse, kar nosi katoliški atribut v njegovi škofiji! Tudi je nesmisel, delati razkol z nastopom in s stranko proti škofu ter na drugi strani povdarjati: »Višji cerkveni oblasti izrekamo svojo udanost in pokorščino v vseh verskih zadevah«, ko je vendar znano, da spada n. pr. ravno edinstvo med duhovščino k najbolj verskim zadevam, ki jo je Kristus mnogo bolj priporočal kakor n. pr. post, in za katero se mora ravno škof predvsem zavzemati.

Za kar se nam tukaj gre, je to, ali je kooperacija pri delih usmiljenja dovoljena ali ne! Gre se za to, če sme javna morala trpeti, da se preklinjajo tisti, ki se iz najplemenitejših nagibov udeležujejo take kooperacije!

Ko hiša gori, mar bi ne smel magari sam škof prihiteti ter pomagati ogenj gasiti? In ker podaja pri tem roko liberalcu, socialistu in svobodomislecju, ki hočejo iz človekoljubja tudi ogenj gasiti, da bi vsi skupaj rešili, kar se rešiti da, naj meni nič tebi nič vsakdo sme vpiti: kulturni boj se bliža, vera je v nevarnosti, Cerkvi se je izneveril!

In da naša jugoslovanska hiša gori, da ji preti največja pogibel od strašnih plamenov tujeja sovraštva, tega se prav živo zavedamo vsi, posebno oni, ki stanujemo ob mejah. Mi smo tlačani, narodno, politično in gospodarsko zasuznjeni tlačani na lastni zemlji! Ves čas sedanje vojske nam to dokazuje; grobovi v Thalerhofu nam to govorijo in isto nam pričajo prostori na goriškem, ljubljanskem in rimbenberskem gradu; preganjanja in muke nešteti nedolžnih žrtv nam to pripovedujejo in »interesantna« mesta po bojiščih, ki so jih naši možje in fantje pokrili s svojo krvjo in prestreljenim srcem. Umreti za svobodo domovine je častno — in naša domovina je habsburška monarhija, — toda tuja tlačani in biti od tuja tepan: to ravno Bog najmanj hoče!

Zato je stopila v življenje majniška deklaracija, ki je početek velikega dela za osvoboditev in rešitev naše jugoslovanske hiše; velikega dela, da se nesrečna ustava habsburške monarhije spremeni tako, da iz monarhije nastane trdna federativna zveza med seboj neodvisnih držav na istih tleh in pod istim vladarjem. Kaj je na svetu bolj legalnega kakor to? —

Osvoboditev iz sužnje odvisnosti je gotovo najplemenitejše delo telesnega usmiljenja, kajti ono vsebuje nepregledno vrsto drugih del na istem polju ljubezni do bližnjega. Cerkvi je bilo že od nekdaj ravno delo za osvoboditev bodisi posameznikov bodisi celih družabnih slojev bodisi celih narodov najiskrenejša srčna zadeva.

Celo stoletne križarske vojske imajo vsaj deloma tu svoj izvor in prav tako boji Špancev proti Izlamu na pirenejskem polotoku.

Prav raditega ni tudi Cerkev nikdar obsojala kooperacije pri delu za razna dela usmiljenja. Papež Pij X., ki je bil vendar tako skrben varih verskega življenja, je katoličanom izrecno dovolil kooperacijo s protestanti pri nemških strokovnih društvih v dosego skupnih gospodarskih smotrov. Nikdo se ne zgraža nad tem, da so pri avstrijskem mornariškem društvu židje, katoličani, protestanti, pravoslavni in ateisti pri istih podružnicah! In če bi se hotel javno kdo zgražati, bi ga pri sedanjih razmerah najbrž globoko zaprl! Nikdo ni še očital goriškemu deželnemu glavarju, ki je duhovnik, da je liberalec, ker se nahaja pri Družbi Rdečega križa v istem krogu z liberalci in ateisti. In vendar Rdeči križ ne tvori samo kooperacije raznih po vseh mogočih verskih naziranjih med seboj ločenih članov, ampak naravnost zvezo člana do člana pri istih pravilih in pod istim predsednikom! Ob pogledu na grozno razdejano po Goriškem pozivlja goriški knezonadškof kar opetovano v svojem božičnem pastirskem listu in v prvi številki »Fol. Eccl.« vse v škofiji brez izjeme, da so edini in da edini med seboj vsaj kooperirajo pri delih usmiljenja, iz katerih obstoji obnovev Goriške. Kdo bi se spozabil, da bi ta čin njegove ljubezni do bližnjega tolmačil za oporo liberalizma! Res, preklinjal bi, kdor bi se te drznil storiti! —

Nikdo tudi ni še očital, da imamo še zgled iz zgodovine, da so se n. pr. katoliški Franki in Burgundci l. 451. izneverili svojim katoliškim načelom, ker so se s heretiki, z arijanskimi zapadnimi Goti združili, da so Hune na katalonski ravni porazili in se od njih barbarstva osvobodili!

Če dovoljuje torej in celo narekuje ljubezen do bližnjega katoličanu splošno povsod kooperacijo pri delih usmiljenja, je morda prepovedana pri najplemenitejšem, kjer se lahko z njim kakor na en mah za zmerom preprečijo neštete krivice, ki nam jih v toliko naše trpljenje prizadeva sužna odvisnost od tuja, ki ima v naši državi moč v rokah? Tu se v resnici ne gre samo za politiko, tu se gre hkrati za veliko mogočno podjetje krščanske ljubezni do bližnjega!

Ljubljanski knezoškof je podal vsem uprav diven zgled velike dejanske ljubezni do bližnjega na ravno tem polju, ko se je s slovesnim pristopom k majniški deklaraciji zavzel za našo osvoboditev ter se tako eksponiral in se ni zbal posledic, ki bi imele nastati zanj baš radi tega, ker sega to mogočno delo ljubezni do bližnjega, kakor vsako tako delo sploh, tudi na odložno politično polje.

Toda pri tem činu ljubezni do bližnjega kooperira on, kooperira stranka, ki pripada k njej i sam, z liberalci —

Nihče ni pričakoval, da bodo sedaj ravno oni, ki so dobivali toliko nešteti dokazov presrečne naklonjenosti in toplega prijateljstva od njega, pričeli kamenje metati nanj ter klevetati: Izneverili so se popolnoma vodilnim načelom S. L. S., načelom katoliške vere...

Sme-li in more-li javna morala tako klevetanje na dobrotnika celega naroda mirno sprejeti in prenesti?

Država in plače uradnikov.

Pišejo nam iz prizadetih krogov:

Zasebni in javni nastavlenci s stalno plačo, učiteljstvo in delavci bijejo danes, ko je vse tri- do desetkrat dražje — in ta draginja raste od dne do dne — težak boj za obstanek. Uradnikom in delavcem so se plače med vojsko sicer povišale — učiteljstvu plače še niso urejene — toda povišek je zlasti pri državnih uradnikih v primeri z draginjo smešen.

Vendar že dolgo nismo čitali o pritožbah korporacij državnih uradnikov zaradi plače. Naj se stvar razvija, kakor hoče, naj rastejo javni in zasebni dolgovi. Naravnost razkačiti pa mora uradništvo, ako državna uprava dela razliko med kategorijami in to se godi glede sodnih uradnikov. Tem namreč naklanja država že od lani posebno doklado, ki je niso deležni drugi uradniki, in sicer iz naslova, češ da sodni uradniki v vojskem času več (?) delajo kakor pa v mirnem, ker jih je sedaj manj. Strašno čudno je to. Med vojsko sploh skoro vsak človek več dela, tako tudi državni uradniki do mala vseh kategorij, posebno pa v finančni prometni in politični upravi. Zlasti ta je tako preobložena z raznimi vojaškimi, aprovizacijskimi ter deli zaradi troje vrste podpor in z nebroj drugimi stvarmi, da vozček komaj še vozi. Posamezni upravni uradniki si morejo privoščiti komaj par dni dopusta na leto. Tu pa pride državna uprava in nakloni zaradi več dela izredno doklado — sodnikom. Kar je pa najbolj originalno, izredne doklade ne dobe sodni pisarniški uradniki, ampak samo njih gospodje šefi, sodniki. Tako dobi sodnik 9.

činovnega razreda ta mesec za prvo polletje okrog 1000 K izredne doklade, poleg tega pa seveda i priboljšek, ki ga izplača državna uprava v maju tudi drugim uradnikom. Edino pravično in človeško je, da se z vsemi uradniki enako postopa in da se popravi nesodnim uradnikom storjena krivica.

Vse kategorije državnih uradnikov, četudi privoščimo sodnikom kot posameznikom izredno doklado, naj dobe isto ali pa nobena nič, prihranki v vseh resortih pa naj gredo v tem slučaju v državno blagajno. Gospodje državni poslanci se naj vlnudneje prosijo, da posredujejo iz človekoljubnosti pri ministrstvih, da se prepreči zanaprej enostransko favoriziranje enega uradniškega stanu.

Wekerlejevo pooblastilo za razpust ogrske poslaniške zbornice.

Budimpešta, 6. majnika 1918.

Jutri bo objavil uradni list sledeče cesarjevo lastnoročno pismo:

Ljubi dr. Wekerle!

Poleg rešitve važnih socialnih in finančnih ter gospodarskih vprašanj, ki jih ni mogoče odgoditi, se mora rešiti v sedanjih težavnih razmerah velika naloga izpopolnitve ogrske narodne države in varstvo njenih koristi. Razviti se mora vsa moč naroda, da se dosežejo omenjeni veliki smotri; zato želim v interesu produktivnega delovanja, da se razširi volilna pravica, ki neprestano razburja politične in gospodarske sile, sporazumno čimprej v tistem smislu, ki sem ga označil s svojim lastnoročnim pismom z dne 28. aprila leta 1917. Želim ohraniti nedotaknjeni postavniki, vpliv moje ogrske vlade na vodstvo skupnih zahtev, živahno zahtevam, naj se program, ki ga je sestavila moja dosedanja vlada, katerega sem odobril, uresniči popolnoma. Če se to kljub mojemu obžalovanju in pričakovanju ne more sporazumno doseči, pooblašam Vas in mojo vlado, kakor tudi želim izogniti se med dobo vojske novih volitev, da v korist varstva vprašanja o volilni preosnovi in programa vlade lahko izvedete nove volitve. Na tem temelju Vas zopet povišam v mojeg ogrskega ministrskega predsednika oziroma Vas potrjujem na Vašem dosedanjem mestu in pričakujem Vaših predlogov o novi sestavi vlade.

Dano v Badnu, 5. majnika 1918.

Dr. Aleksander Wekerle l. r. Karel l. r.

Politične novice.

+ Manifestacijski shod na Dolenjskem. Na Rakovniku v Mirenski dolini bo na binkoštni ponedeljek manifestacijski shod. Na shodu govore dr. Korošec, dr. Ribar iz Trsta in urednik Smoder iz Celovca. Pričetek shoda ob pol 3. uri popoldne. Shod sklicuje Slov. kat. izobraževalno društvo v št. Janžu.

+ Ukaz c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem z dne 2. maja 1918, št. 2379 Präs. Določba tuuradnega ukaza z dne 15. avgusta 1916, št. 5243-M., po kateri se smejo v bodoče rabiti ob slovesnih prilikah izključno le zastave v gotovi sestavi barv, se razveljavi. C. kr. deželni predsednik: Henrik grof Attems s. r. — To je prva posledica novega nemškega kurza. Z ukazom od dne 15. avgusta 1916 je deželni predsednik zasebnikom prepovedal rabo takozvanih starih deželnih stanovskih barv zlate (rumene)-modre-rdeče. Te barve, ki so bile dolgo časa popolnoma pozabljene, je deželni odbor, ki mu deželne (slovenske) barve niso več zadostovale, ob priliki katoliškega shoda po dr. Peganu nanovo odkril in jih je hotel na deželni hiši izobesiti. Dr. Peganovega odkritja so se kranjski Nemci polastili z velikim veseljem, v graškem časopisu so rajali navdušenja in so hoteli šivat novo zastavo. Vseled splošne nevolje Slovencev se je nato deželni odbor premislil in si nove zastave ni upal izobesiti. Pač pa so to izobešali kranjski Nemci, dokler ni prišla prepoved od dne 15. avgusta. Zaslugo, da je vlada dr. Peganove barve svoj čas prepovedala, pripisujeta »Resnica« in nemško-nacionalna »Tagespost« dr. Šusteršiču, ki je na ta način skušal popraviti, kar je deželni odbor pod njegovim predsedstvom pokvaril. Sedaj, ko je avstrijska misel po dolgotrajnem dvoboju podlegla tujcem in se je uveljavil profilslovenski tok v zunanji in notranji politiki, bo razen dež. dvorca tudi ljubljanska kazina lahko izobešala Peganove barve. Slovenci se bomo držali svoje deželne in narodne zastave in bi prosili deželni odbor, naj bi si v prihodnje ne izmišljeval več novih barv.

+ Tožbe zoper knezoškofa dr. Jegliča ni? Koliko pozornosti in hrupa je vzbudila novica o tožbi zoper ljubljanskega knezoškofa, priča naslednji telegram, ki ga objavljajo iz Berna dne 3. t. m. »Münchener N. Nachrichten«: Po »A. A. z. Stefani« poroča »Corriere d'Italia«, da je Vatikan, o se je raznesla vest, da je uvedel dunaj-

ski nuncij cerkveno postopanje proti ljubljanskemu knezoškofu, vprašal nuncija za pojasnilo. Kakor je list izvedel, je odgovoril dunajski nuncij s popolnim dementijem in je označil poročilo kot tendenciozno in brez vsake podlage. — Za poročilo ne moremo seveda prevzeti nobene odgovornosti.

+ Pogajanja in posvetovanja na Dunaju. Z Dunaja poročajo, da je ministrski predsednik pl. Seidler 6. t. m. nadaljeval pogajanja z voditelji strank in sprejel prelata dr. Hauserja in načelnika Latinske unije. Tudi klubi raznih strank so včeraj začeli svoja posvetovanja.

+ Okrožna razdelitev na češkem. Nemški listi poročajo, da izide vladna naredba s pojasnili o ustanovitvi nemških okrožij na Češkem v sredo 8. t. m. Pravijo, da naredba ne bo segala globoko in se bo izpremenilo le pravno občevanje med posameznimi občinami in okrožnimi glavarstvi. Mest z lastnim statutom: Praga, Plzna in Liberca se naredba sploh ne tiče.

+ Poljsko kolo. Dunaj, 6. maja. (Kor. ur.) Pod predsedstvom poslanca Baworskega se je vršila danes plenarna seja Poljskega kola, katere so se udeležili tudi člani gosposke zbornice Badeni, Bilinski, Jendrzewicz, Korytowski, Kozmian in Starzynski. Izvoljen je bil poseben odsek, ki bo odgovoril narodni demokratični skupini, ki je izjavila svoj izstop iz kola. Podpredsednik kola posl. Kendzior je poročal o političnem položaju. Seja kola se jutri nadaljuje.

+ Potemkinove vasi. Pod tem naslovom priobčuje »Prager Tagblatt« članek, v katerem med drugim piše: Dokler se v Avstriji ne utrdi mnenje, da je parlament nedotakljiv in da je treba računati z njim kot z dano veličino, toliko časa sploh ne more biti govora o razumevanju avstrijskega problema. Pa naj bi parlament delal katerekoli težave, pa naj postane včasih tudi neprijeten — odriniti se ne da, ker izgubi Avstrija sicer vsak zmisel. Kaj naj bi država, ki ne prenese zastopstva svojih narodov? V čem naj najde svoje upravičenje in svojo utemeljitev, če odpade edino znamenje skupnosti? — Zadoosti slabo je, da drugi element, ki bi bil poklican, da bi bil zvest izraz mišljenja in želja narodov — da časopisje ne more niti od daleč zadostiti svoji nalogi; če odpade parlament, potem živimo v Potemkinovih vaseh in ne več v resničnosti. Ali se da taka laž daj časa vzdržati, ali gre celi javnosti zamašiti usta, to je drugo vprašanje, na katerega ravno v tem trenutku ne bi bilo težko odgovoriti. — Moder državnik bi bil v tem trenutku brezpogojno sklical parlament. Vsekakor: vihar bi bil neizogiben in neizogibna tudi razprava, ki bi bila marsikako neljubo stvar zadnjega časa spravila v javnost. Pa končno so parlamentu za to tukaj. V parlamentih vseh dežel se sliši danes glas nezadovoljnosti, povsodi odmeva krič izmučenih narodov, povsodi se oglašajo kritika in obtožba. Saj bi bil dr. pl. Seidler lahko odgovoril, mogel bi se bil zagovarjati. Odrekel se je temu, kajti pri nas ni smelo priti do strahu vzbujajoče debate. Naj le stavi pl. Seidler Potemkinove vasi in skuša varati sebe in druge — nemška politika ne bi smela imeti na tem nobenega interesa.

+ Slovaki za samoodločbo in svobodo. »Narodny Listy« priobčuje slovaški manifest, ki so ga sprejeli 1. maja na ljudskem zborovanju v Turčunskem Sv. Martinu, v katerem zahtevajo samoodločbo narodov, splošno in enako volilno pravico, tiskovno svobodo in druge svobodščine. Na zborovanju je bilo veliko navdušenje in so peli slovaško in češko himno.

+ Madžari brzo jezdijo. »Az Est« poroča: Ministrski predsednik dr. Wekerle bo v seji ustavne stranke ali pa v prihodnji seji poslanske zbornice naznanil, da se Bosna in Hercegovina priklonita ogrski kroni. Dalje bo Wekerle naznanil, da pride cesar v kratkem za dalj časa v Budimpešto. — »Pester Lloyd« pripominja, da o tem na poučenih mestih ni nič znanega.

+ Prvo veliko zborovanje kršćansko-socialnih delavk na Dunaju se je vršilo 5. t. m. v mestni hiši; navzočih je bilo 14 tisoč delavk. Zborovanje je zaključil shod delavk, na katerem sta govorila župan dr. Weiskirchner in kardinal nadškof dr. Piffli.

+ Cesar Viljem za močan mir. Na udanostno brzojavko shoda trgovcev je odgovoril cesar Viljem: »V zadnjih mesecih smo dosegli uspehe, ki bodo zelo vplivali na razvoj sveta v bodočih desetletjih. Doseženi uspehi upravičujejo zahtevo po močnem miru, ki bo odprl nemški trgovini nova pota in zagotovil svobodni razvoj velikanskim dejanjem naše industrije. Žrtve blaga in krvi, ki jih z vsemi krogi našega naroda skupno čutim, se ne smejo žrtvovati zastoni. Delodajalci in delojemalci imajo enake pravice do njih.«

+ »Arbeiterzeitung« v Nemčiji prepovedana. »Vorwärts« poroča: Poslanca Eberth in Wendelin sta stavila na državnega kanclerja interpelacijo, v kateri zahtevata razveljavljenje prepovedi soc. dem. »Arbeiterzeitung« za Nemčijo. Poslanca nadlašata: Kako si una državni kancler to

prepoved zagovarjati, ko smejo vendar nevtralni in sovražni časopisi svobodno prihajati v Nemčijo.

+ Nemška nacionalistična stranka. Glavni zbor nemške delovne stranke, ki se je vršil na Dunaju dne 4. in 5. maja, je sklenil preosnovati stranko v »nemško nacionalistično stranko«. Za predsednika je izvoljen posl. Knirsch. Nemški nacionalci spreminjajo imena svojih strank tako kakor pri nas dr. Šusteršič.

+ Dobruška samostojna. Iz Berlina se poroča, da so se v pogajanjih med Bolgari in Turki tako sporazumeli, da severna Dobruška ne bo pripadala Bolgariji, marveč da jo bo upravljala komisija zastopnikov oserdnjih velesil; končno usodo Dobruške določi posebna dobruška konferenca.

+ Mir z Rumunijo. »Berliner Tageblatt« je 6. t. m. poročal: Mirovna pogodba se bo podpisala najbrže jutri zvečer. Ovir so bile tem večje, ker je poskušal kralj Ferdinand ponovno s posebnim poslanikom pri cesarju Karlu spreiti Nemčijo in Avstrijo. — To vest posnemamo po »Tagespost«, kajti nam je cenzura prepovedala pisati o tem.

+ Princ Sikst Parmski pride, kakor poroča »Echo de Paris«, s svojim bratom Ksaverjem v Havre. Oba princa se vračata iz Madrida, kjer sta španskemu kralju popolnoma pojasnila cesarska pisma.

+ Veliko nemško narodno zborovanje priredi 9. t. m. v Sterzingu Tirolska narodna zveza. Na dnevnem redu bo ustanovitve nemškega narodnega sveta za Tirolsko, vojni cilji na jugu in bodočnost južne Tirolske.

+ Novoimenovani nemški poslanik je prišel v Zagreb in bil sprejet od bana v posebni avdijenci.

+ Pogajanja med Nemci in Nizozemci. »Times« poroča: V pogodbi med Nemčijo in Nizozemsko se je obvezala Nizozemska, da bo dobavljala vse svoje izdelke in uvozno blago v Nemčijo.

Dnevne novice.

— Cesarčin rojstni dan. Dne 9. t. m. na vnebohod, obhaja cesarica Cita svoj rojstni dan. Ta dan naj bo tudi naš praznik! Vlada, ki je pokazala toliko resnične miroljubnosti in srčne dobrote, ki je imela prestati toliko krivičnih napadov od izvestnih ljudi, zasluži, da se njenega rojstnega dne z vso slovesnostjo spominjamo. Na ta dan naj plapolajo slovenske zastave z naših hiš po mestih in vaseh v znak naše ljubezni in udanosti do plemenite, tako težko preizkušene vladarice!

— Imenovanje. Knezonaškok goriški eksc. dr. Francisek B. Sedej je imenoval č. g. župnika v Šturjah Mihaela Kmeta za duhovnega svetnika goriške nadškofije.

— Na naslov načelnika Orla. Zastopniki vrhniškega, šentviskega in kamniškega okrožja Orlov, so nam poslali sledečo izjavo: Naši organizaciji je bila usojena težka preizkušnja. Danes, po skoraj štiritletni dobi, fantje lahko rečemo, da je Orel to težko preizkušnjo prestal. Mi fantje smo mu ostali zvesti! V najtežavnih razmerah smo vztrajali in vzdržali! Ob tej zvesti imamo danes pravico konstatirati eno: Naš načelnik brat Vojteh Jeločnik, ki je bil ves čas doma in v času, ko je Orel pogrešal delavcev, ni storil ničesar v propeh Orla! Nasprotno, s prevzetim odgovornega uredništva »Resnice«, se je postavil javno na stališče, ki je Orlu in njegovim smotrom tuje in nasprotno. Zaradi tega mu izrekamo fantje Orli tem potom svoje nezaupanje s pozivom, da svoje stališče nemudoma pojasni, ali pa z izstopom iz orlovskih vrst sam opere madež naše organizacije. — Slede podpisi.

— Tujec sega po Dalmaciji. Zadrski »Narodni list« piše: Z neko tajnostjo delujejo že dalj časa neki ljudje, da ustanove društvo, ki bi imelo razviti v Dalmaciji veliko gospodarsko akcijo. Kaj hoče ta družba, govore najbolje imena njenih ustanoviteljev: baron Chlumecki, dr. Bandl, Artmann, grof Attems, Šusteršič, vitez Vuković. Razen teh se imenuje tudi ime nekega državnega poslanca. Imenovani nameravajo pritegniti tudi nekoliko bogatejših ljudi iz Dalmacije, ki imajo tudi političen vpliv. Ideja je menda po receptu barona Chlumeckega — osvojitve Dalmacije, a po metodi g. Artmanna — privilegiji in protekciji a la »Litorale«. Sreča je, da so pri nas ljudje, ki ne računajo samo z naivnostjo te nemške gospode, ki se ni menda ničesar naučila iz naših narodnih bojev in trpljenja, ampak z vso vztrajnostjo delujejo na to, da prekrizajo z realnimi sredstvi vse take poskuse. Dobili so že slovanski kapital, ki bo deloval proti baronu Chlumeckemu in njegovim kompanjonom.

— Iz sodne službe. Gregor Vrabčič, kancelist pri c. kr. okr. sodniji v Trzinu na Gorenjskem, je bil imenovan za oficijala.

— Gremij trgovcev opozarja svoje člane na sledeče: V smislu § 26 min. naredbe z dne 21. 9. 1917 št. 383 drž. zak. morajo vsi trgovci odposlati pričetkom vsakega meseca vse izkaznice o potrebi, glaseče se na blago, obleko, čevlje itd. deželni poslovilnici. Trgovcem mora vsako izkaznico

prelunknati in nanjo pritisniti svoje ime, oziroma ime tvrdke. Hkrati se opozarjajo člani, da morajo voditi natančno blagovno knjigo v smislu določil § 13. cit. naredbe.

— Nesreča v Lenu. 17letni Meglič Janez se je igral z nekim razstrelivom in z njim njegov še mlajši tovariš. Strelivo je eksplodiralo in oba poškodovalo. Prvi je moral v deželno bolnišnico.

— V Trzinu sta bila poročena dne 6. t. m. g. Viktor Engelsberger, trgovski pomočnik in hišni posestnik, z gđ. Ivanko Megušar, trgovsko uslužbenko v trgovini Rajtarek.

— Iz Motnika. Častni občan motniški in špitalski gosp. dež. poslanec Ivan Lavrenčič je daroval vsaki občini po 100 K za vojne invalide dotičnih občin. Občini izrekata za dar gospodu darovalcu najtoplejšo zahvalo. — Dekleta izobraževalnega društva Motnik so priredila dne 28. aprila igro »Junaške Blejke«, ki je zelo primerna za sedanjí čas. Vsa dekleta so svoje vloge izvrstno izvršila. Vseled preobilne udeležbe in pomanjkanja prostora se bo igra ponovila v četrtrek, dne 9. maja ob 4. uri popoldne. Pri igri se je nabralo čistega doneska 198 K 29 vin., kateri znesek se bo oddal za oslepele vojake. K ponovitvi igre se vlnudno vabite vsi, ki še niste igre videli, ker je jako zanimiva.

— Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Idrija« bo imelo svoj X. redni občni zbor za leto 1917. dne 12. maja ob 9. uri popoldne pri c. kr. okr. sodišču v sodni dvorani št. III. z običajnim dnevnim redom. Ob nesklepnosti se vrši pol ure pozneje v noben občni zbor ob vsaki udeležbi. Odbor vabi s tem člane in prijatelje društva.

— Prvi čebelni roj je imel 1. majnika č. g. Ferdo Lavrine župnik v pok. v Radovljici.

— V Senodolah pri Senožečah je 3. t. mes. umrl Anon Hreščak, ki je bil četrt stoletja občinski tajnik, poljski čuvaj in cerkovnik ter zvest pristaš S. L. S. Silno dobra duša, priljubljen v celi občini, ki za njim žaluje.

— V Krškem je dne 6. t. m. v starosti 33 let umrla gospa Marija Vodopivec, roj. Zehner, soproga uglednega meščana in vlega narodnika g. Frane Vodopivca.

— Poroke. V Logatcu se je 5. t. mes. poročil nadporočnik g. dr. Andrej Gosar z gđ. Antonijo Mihvečevico iz Dol. Logatca. — Isti dan se je v Šmihelu poročil g. Vladimir Pozar, nadučitelj v Nadanjem Selu, z gđ. Marijo Ribčevico, posestnico istotam.

Ljubljanske novice.

Ij Gospa Olga Valouskova-Borová, soproga češkega kritika in pisatelja dr. J. Bora, je ta čas najodličnejša češka koncertna pevka-alistka. V letih 1907—1912 je bila alistka »Narodnega gledališča« v Pragi, nato je pela dve leti v raznih velikih mestih v tujini, v Berlinu, Monakovem in Parizu. Najvišjo umetniško izobrazbo si je pridobila v Berlinu. O njenem berinskem koncertu je spisal kritik »Signale für die musikalische Welt«: »Od mladih talentov moramo navesti Olgo Borovo, koje kontralt, mehak kakor baržun, pri tem pa poln do mogočne sile, spada k najdivnejšim glasovom, kar smo jih v zadnjih letih slišali. Tehnično popolno izobraženost in prednašanje preveva bogato notranje življenje in estetično fin okus.« (1917.) Praški kritik je pisal, ko se je vrnil iz Berlina v Prago: »V gospe Borovi imamo pravega lepega orfeja z zlatom v laseh in v griu. Po odhodu od Nar. divadla odšla je Borova na Nemško, od koder je po treh letih nazaj prinesla to, kar v Narodnem divadlu največ pogrešamo: izobraženost v pevski tehniki. Njen pevski organ je eden najkrajših, kar se jih je pri nas prikazalo« itd. Kritik »Narodnih Listov« piše: »Tvorenje, razvijanje in izravnavanje tonov se prikazuje v neki popolnosti, ki je divna in pravi unikum v imenitnosti v altovih legah. Tako krasno, kakor Valousko nismem dosedaj slišal v našem gledališču peti partijo Rosine.« (1916.) O dunajskem koncertu je pisal kritik: »Temno je zabarvan, bronast glas, glas, kakršnega si človek vtisne v spomin za vse čase, pevka umetnost njena je na višku, delikatna je, pevka visoko inteligentna, v karakteriziranju originalna. Z laškimi skladbami se reprezentira kot umetnica, ki imponira na koncertnem podiju, paradiira pa na gledališču, kamor jo vleče postava, mimika, dramatično življenje, oduševljenost v tonu in v besedi, v izraziti deklamaciji. Alistke, kakor je Borova, so danes silno redke. Njen glas teče in zveni kakor čelo Pablo Casala v Bachovih skladbah.« — Pevka, ki nastopi v koncertih pred ljubljansko občinstvo, ni taka, kakršnih je na stotine in na tisoče — temveč je ena onih redkih — izvoljenih. Njen glas ima velikanski obseg, en ton manje nego tri oktave, od malega c do visokega b.

Ij Za posle. Pišejo nam: Deželna poslovalnica za oblačila se prosi, naj se spomni tudi poslov, ker oni niso v nobeni ubožni akciji. Z borimi 20—30 kronami, ki jih zaslužijo mesečno, si nikakor ne morejo

napraviti niti najpotrebnejšega, zlasti ne perila.

Ij Hrvaški tečaj v šentjakobskem prosvetnem društvu ima svoje tedenske ure odlejš vsako sredo od 9 do 10 zvečer. Tudi jutri pridite polnoštevilno.

Ij Jutri v sredo popoldne ob pol 6. uri se vrši seja moškega in vojnega ženskega slovenskega odbora za ožje invalide v Dobrodelni pisarni (Alojzijevešče).

Ij Šentpetersko prosvetno društvo naznanja svojemu pevskemu zboru, da odpade pevska vaja v sredo, dne 8. maja.

Ij C. kr. domobransko dopolnilno poveljstvo v Ljubljani se je 3. maja t. l. preselilo v c. kr. I. državno gimnazijo, Gajeva ulica, pritličje na levo.

Ij Druga državna gimnazija se je s tem ponedeljkom preselila v svoje prostore na Poljanah. Če bi gotovi gospodje imeli nekoliko več srca za slovensko šolstvo, bi se to lahko že davno zgodilo.

Ij Mestna hranilnica ljubljanska je darovala za »Vojaški dom« v Ljubljani 500 kron. Denarni zavodi, sledite!

Ij Izplačevanje vojaških nastanitvenih pristojbin se zopet prične na mestnem magistratu v torek, dne 14. maja 1918 v mestnem vojaškem nastanitvalnem uradu (Mestni trg št. 27, III. nadstropje), in sicer: za stanovanje v I. mestnem okraju (Poljanski okraj), v II. mestnem okraju (Mestni trg, Stari trg, Karlovska in Dolenjska cesta) in v III. mestnem okraju (Trnovo in Gradišče do Franca Jožefa ceste) v torek dne 14. maja; za stanovanje severno Prešernove ulice, Franca Jožefa ceste — IV. in VI. mestni okraj — (Št. Peterski okraj in Vodmat) v sredo, dne 15. maja. Za Sp. Biško in vse one, ki bi bili zadržani v gori navedenih dneh, v četrtek, dne 16. maja. Uradne ure izplačevanja so od 3. do pol 6. popoldne.

Ljubljanska aprovizacija.

a Jajca za I. okraj. Stranke I. okraja dobe jajca v sredo, dne 8. t. m. v cerkvi sv. Jožefa (vhod skozi glavna vrata). Jajca bodo prodajali po 70 vin. komad popoldne od 8. do 11., popoldne od 2. do 5. ure. Vsaka stranka mora prinesiti s seboj nakazilo za mast. Za vsako osebo se dobi največ 10 jajc.

a Marmelada za Vič. Stranke z Viča, ki imajo rumene izkaznice ubožne akcije, zaznamovane s črko B ali C, prejmejo marmelado v sredo, dne 8. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: Stranke z rumenimi izkaznicami B: od 8. do 9. ure št. 1 do 120, od 9. do 10. št. 121 do konca. Stranke z rumenimi izkaznicami C: od 10. do 11. št. 1 do 120, popoldne od 2. do 3. št. 121 do 240, od 3. do 4. št. 241 do 360, od 4. do 5. št. 361 do konca. Vsaka oseba dobi pol kilograma. Kilogram stane 2 kroni.

a Ješprenj in kaša na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo ješprenj in kašo v petek, dne 10. in v soboto, dne 11. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: v petek, dne 10. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 601 do 800, od pol 3. do pol 4. št. 801 do 1000, od pol 4. do pol 5. št. 1001 do 1200, od pol 5. do pol 6. št. 1201 do 1400. V soboto, dne 11. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 1401 do 1600, od 9. do 10. št. 1601 do 1800, od 10. do 11. št. 1801 do 2000, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 2001 do 2200, od pol 3. do pol 4. št. 2201 do 2400, od pol 4. do pol 5. št. 2401 do 2600, od pol 5. do pol 6. št. 2601 do konca. Vsaka oseba dobi 30 dkg ješprenja in 30 dkg kaše, kar stane skupaj 30 vin.

a Slanina na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo slanino, in sicer po 1 četrt kg na osebo, kg stane 16 K, v sredo dne 8. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: od 8. do 9. št. 1 do 100, od 9. do 10. št. 101 do 200, od 10. do 11. št. 201 do 300, popoldne od 2. do 3. št. 301 do 400, od 3. do 4. št. 401 do 500, od 4. do 5. št. 501 do konca. Stranke morajo prinesiti s seboj tudi nakazila za mast.

a Prodaja moke za stranke. Stranke dobijo moko od srede 8. t. m. do vštete sobote 11. t. m. Na vsako izkaznico se dobi 1 četrt kilograma moke za kuho. Kilogram stane 66 vin. Na zapadle odrezke se moke ne bode več dajalo. Ostanek moke je napovedati zanesljivo v ponedeljek dne 13. t. m.

a Aprovizacija strank, ki se preselijo v Ljubljano in potnikov. Stranke, ki se priselijo v Ljubljano, in potniki, ki bivajo le začasno v Ljubljani in ki hočejo dobiti v Ljubljani izkaznice za živila, morajo predložiti mestnemu magistratu potrdilo županstva svojega prejšnjega stalnega bivališča, da so se tam odglasili ter da ne dobe nobenih živil oziroma izkaznic za živila, ker sicer tudi v Ljubljani ne dobe nobenih izkaznic za živila.

a Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1200. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 1200 prejmejo meso po znižani ceni

v sredo, dne 8. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: od 1. do pol 2. št. 1 do 120, od pol 2. do 2. št. 121 do 240, od 2. do pol 3. št. 241 do 360, od pol 3. do 3. št. 361 do 480, od 3. do pol 4. št. 481 do 600, od pol 4. do 4. št. 601 do 720, od 4. do pol 5. št. 721 do 840, od pol 5. do 5. št. 841 do 960, od 5. do pol 6. št. 961 do 1080, od pol 6. do 6. št. 1081 do 1200.

a Meso na zelene izkaznice B št. 1201 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1201 do konca dobe meso po znižani ceni v sredo, dne 8. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15. Določen je ta-le red: od 1. do pol 2. št. 1201 do 1320, od pol 2. do 2. št. 1321 do 1440, od 2. do pol 3. št. 1441 do 1560, od pol 3. do 3. št. 1561 do 1680, od 3. do pol 4. št. 1681 do 1800, od pol 4. do 4. št. 1801 do 1920, od 4. do pol 5. št. 1921 do 2040, od pol 5. do 5. št. 2041 do 2160, od 5. do pol 6. št. 2161 do 2280, od pol 6. do 6. št. 2281 do konca.

Nišlo se je več ključev na trgu. Kdor jih je izgubil, jih dobi v gostilni pri Krischu.

Nišla se je na cesti od Domžal do Jarš ura z veržico. Več se poizve pri Francu Kranjcu, pos. v Mekinjah, p. Kamnik.

Alojzij Pečnik naznanja v svojem in v imenu svojih otrok vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je njegova plemenita in ljubljena soproga oziroma mati, sestra, svakinja in teta, gospa

Marija Pečnik

dne 4. maja 1918 ob 5. uri popoldne, po dolgi in mučni bolezni, previdna s sv. zakramenti za umirajoče v 54. letu njene starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se je vršil v ponedeljek, dne 6. maja ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Stožcah št. 32 na pokopališču k Sv. Jurju.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi na Ježici in pri Sv. Jurju. Drago rajnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Obenem izrekajo za mnoge dokaze iskrenega sočutja osebno darovateljem prekrasne cvetja, vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili drago pokojnico na nje zadnji poti, šolski mladini mestnega liceja pod vodstvom blag. gospodične Marije Wessnerjeve, ter vsem, ki so nam na ta ali oni način tešili našo neizmerno bol, svojo globokočutečo, srčno zahvalo.

ZALUJOČI OSTALI

V Ljubljani, dne 7. majnika 1918.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Franz Vodopivec, posestnik v Krškem, naznanja v svoji globoki žalosti v svojem in v imenu svojih malih sinkov Franca in Slavka vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrla njemu dobra žena in otrokom zlata mati, gospa

Marija Vodopivec roj. Zehner

v 33 letu, previdna s sv. zakramenti za umirajoče, dne 6. majnika t. l. ob 4. uri popoldne.

Pogreb nepozabne se bo vršil v sredo, dne 8. majnika t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na 1. ob 4. uri pokopališču v Krškem.

Sv. maše zadušnice se bo brala dne 10. majnika jutraj ob 8. uri v mestni župni cerkvi.

Ohrani se ji blag spomin!

V Krškem, dne 6. majnika 1918.

Zahvala.

Za mnogo dokazov odkritosrčnega sočutja povodom bridke izgube nam predragega sinčka

Metoda

iskrena hvala.

Družina

Pavla, Ivo, Rutar, Slap.

Zahvala.

Za vse iskrene izraze sožalja vsem, ki so se udeležili pogreba naše nepozabne mamice, izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo č. oo. frančiškankam in gosp. ravnatelju dež. muzeja prof. dr. Mantuaniju za spremstvo nepozabne pokojnice na zadnji poti.

Ljubljana, 7. majnika 1918.

Zalujoča rodbina ALJANCIC.

Zahvala.

Za vse izkazane nam izraze sožalja povodom bridke izgube našega nadvse ljubljene očeta, starega očeta, tasta in strica, gospoda

Alojzija Rizzoli

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo.

ZALUJOČI OSTALI.

Iz proste roke se proda takoj do 14. t. m.

steklena stena

Več se poizve pri g. Lončar-ju, Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 2.

Kupim dobro ohranjen

pisalni stroj

Ponudbe: Poštni predal 27, Ljubljana.

Delavci

vsake starosti se sprejmo. Oglase naj se v c. in kr. tovarni za glino v Mostah pri Ljubljani. 1530

KONJAK

Za oslabele vsled starosti, za slabosti v želodcu in proti izgubi telesne moči je staro vino - konjak že več stoletij znano kot priznano krepično sredstvo, ki oživilja duha in telo. — Pošilja 4 poliliterske steklenice franko za 88 kron. — Vino belo in rdeči burgundec od 58 l naprej, dokler je še kaj zaloge, po K 6.90 liter.

BENEDIKT HERTL, veleposestnik, grad Golič pri Konjicah, Štajersko.

Naznanilo.

V četrtek, dne 9. maja 1918 se bode prodajala v Rožni dolini št. 233 razna ženska obleka in perilo

Kupci se vabijo.

Sprejme se takoj služkinja

k 2 otrokoma. — Naslov se poizve pri upravi »Slovenca« pod št. 1559.

Prodaj

cevke za cigarete iz papirja

barvaste, z lepo gosjo cevko, brez kartona in jih ponudim brez nadaljnje korespondence prosto po 10 K za 1000 po povzetju. Manj kot 2000 ne pošilja.

BRATJE CEC, PRAGA II.

Malinov sok

se želi kupiti. — Prijazne ponudbe na: KONSERVENFABRIK, DUNAJ VI., Kasernengasse št. 22.

Sprejme se izurjen hrvaški pomočnik

Hrana in stanovanje v hiši, plačilo po dogovoru. IVAN STERLE, KRŠKO, DOLENJSKO.

Prošnje

vseh vrst, tudi v vojaških zadevah, sestavlja dobro v tej stroki izurjen gospod. Uspeh zagotovljen. Vprašanja naj se pošiljajo na upravo lista pod šifro »Prošnja«, 1525

Soja-fižol

najboljše nadomestilo za kavo, se dobi pri SEVER & Komp., preje Peter Lassnik, Ljubljana. 20 gr z navodilom, kako se sadi, stane 80 vin. Pridelek je 40kratni. 1540

Pridna in poštna kmetka dekle, izučena

Kuharica

želi dobiti službo v kakem župnišču. Cenjene ponudbe na upravnishvo »Slovenca« pod št. 1521.

Večja nova hiša v Gorici

se proda. Vprašanja je poslati na upravo tega lista pod št. 1534 do 15. maja t. l.

V najem vzamem za dobo 3 do 5 let

senožet

v obsegu 4 do 10 oralov, katero bi tudi sam gnojil. — Vzame se tudi letošnje košnje, lepe kravje mrve v zakup. — Cenjene ponudbe naj se pošljejo pod naslovom:

Ljubljana, Poljanska cesta št. 55.

Rudninsko vodo

vseh vrst, sveže pohitve oddaja glavna zaloga rudninskih vod A. ŠARABON v LJUBLJANI. Na zahtevo se pošlje cenik.

ŽAGAR

za navadno (venecijansko) žago proti dobremu zaslužku, četudi z družino, se takoj sprejme. Isti dobi tudi živila po primerni ceni. — Pojasnila pri FRANC SELENCU, vodji tovarne v Trebnju na Dolenjskem.

POZOR!

Bonbone, karamele, neapolitanke, kekse, čokolado, sukanec, milo, špago in razne druge stvari priporoča po nizki ceni G. Darbo, Ljubljana, Mestni trg 13, Pod Trančo.

POZOR!

Zastonj dobi vsak na željo

moj glavni katalog ur, srebrnine, zlatnine in godbenih predmetov. Violine po K 14, 20, 25, in više. Dobre harmonike po K 16, 25, 35 in 50; plovratne harmonike po K 70, 80, 100 in 120; trovratne po K 180, 200, 240 in 280. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Pošiljatev po povzetju ali predplačilu. Razpošiljalnica JAN KONRAD c. in kr. dvorni dobavitelj Most (Brüx) št. 1754, Češko.

Kriminalna pesa

prava severnemška se dobi pri Sever & Komp., preje Peter Lassnik v Ljubljani, Marijin trg.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborna peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.—. Preprodajalci dobe popust pri naročbi celega zaboja z 250 kg. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18.—. Toaletno milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 vel. kosov K 18.—. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. Izvozno podjetje M. Jünker v Zagrebu št. 39, Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-27.

Ponudimo

za točno dobavo od skladišča na Dunaju ali v Budimpešti ca. 97-98%

žvepleni prah

pri celem vagonu K 22.— za kg pri pol vagonu K 23.— za kg pri manjši množini K 24.— za kg pri celem vagonu s poštnino vred K 25.— za kg.

Domača trgovska in prometna a. dr. (Vaterl. Handels & Verkehrs A. G.) BUDAPEST V., Akademia ut. 20. Telefon 133-66, 159-16. — Brzjavke: Grossist.

Konjak

iz vin lastnega pridelka destilirani, pri slabostih vsled starosti in težkočah v želodcu že več stoletij sloveč kot krepičilo za ohranitev življenja. Razpošilja 10 let starega 4 poliliterske steklenice franko po pošti za 88 kron, mladega triletnega, čudovito učinkujočega kot bol lajšajoče vrbalno sredstvo pri trganju v udih, Francovo žganje, 4 poliliterske steklenice za 60 kron. Vino od 56 litrov naprej. Beli rizling po K 5.— in rdeči burgundec po K 5.60 liter. 125 56 litrov naprej. Beli burgundec K 5.60 in rdeči burgundec po K 6.— liter. 125

Benedikt Hertl,

graščak, grad Goliče, Konjice, Štajersko

Odda se v najem gostilna pri „Križu“

(prej pri Ferlincu) s 1. avgustom t. l.

Več se poizve pri Ivan Perdanu, Ljubljana.